Nagyvárad 1911. XVII. évfolyam 110. szám. Vasárnap, május 14.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor.
Negyedévre ... 5 «
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 «

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apácza-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

Konkolyhintők.

Nálunk, hol nemcsak a szabadgondolatnak, hanem a szólás szabadságnak is szabad eldorádója van, ugy, hogy nyilt piacon hirdetheti bárki még Tolstoj államnélküli uj evangéliumát is, hogyha garanciát nyujt, kezességet vállal az iránt, hogy az nyomban csendháboritást nem von maga után: már nem is jő esemény számba, ha a papi vagyon, a hitbizományi birtokok felosztásáról, a hazafias és valláserkölcsös nevelés szükségtelenségéről beszél egy-egy érvényesülni óhajtó nemzetközi rögeszmékkel telitett néptribun.

Azonban a legközelebb Váradon tartott szociálista gyülés a szokottól eltérő volt, amennyiben a szabadkőmüvesség eddigi taktikáján változtatva sötét műhelyéből a forumra vonultatott föl egy néhány mükedvelő vállalkozót, akik, ha nem is véletlenül, de mégis néptanitók voltak.

Ha a hazafias eszme hirdetői s annak ellenségei közt álló ingatag, politikailag is kevéssé iskolázott, de egyébiránt becsületes tömeg felül a vagyont igérő, földosztó nadrágos izgatóknak, az még megérthető, de hogy müvelt emberek, néptanitók, kiknek fentartásáról a magyar haza holtuk napjáig gondoskodik, mint a hütlen katonák otthagyják a zászlót, a melyre esküdtek s az ellentábor segéd vezetőivé csapnak föl: ez eddigelé egyedül álló a hazafias magyar tanitóság történetének lapjain.

Távol áll tőlünk, hogy ez esetből kifolyólag a fölmerült ellentéteket kiélesitsük, mert azt föltesszük, hogy a biharmegyei tanitótestület egyik vezető tagjának ezen ténykedése sem a vezetőség, sem a tantestület bevallott álláspontjával vonatkozásban, okozati összefüggésben nem állhat, ha mégis ugy lenne, akkor a hazafias tanitók tudni fogják kötelességüket.

Vannak emberek, kik az orvosi tudományban nem hisznek, az orvosban nem biznak. Ilyen félmüveltség foglal állást a vallás ellen is, holott a vallás az ember szellemi összalkotásával szoros függésben áll; a társadalmi élet legkiemelkedőbb jelenségei közé tartozott mindenha; felölelte az egész közéletet, áthatja annak minden nyilvánulását ma is, az emberiség bölcsőjénél már ott volt s amit az egész világ évezredek óta isteni kinyilatkoztatás alapján hisz, az kétségkivül való, melyet egy-egy tudományoskodó szájhős meg nem dönthet, mert a valód tudomány a vallás ellenségének sohasem volt tekinthető, amint nem is az ma sem.

Az állami iskolákra nézve minden hátsó gondolat nélkül kimondhatjuk, hogy hivatásuk magaslatán állanak; de ebből nem következik az, hogy minden iskolát államositsunk s különösen nem azért, hogy a tanitóság a papi gyámkodástól megszabaduljon.

A plebános a nép életét, gondolkozását, érzületét ismerő gondozója, tanácsadója, igazi nevelője a népnek, ki magas hivatásánál, ismereténél, tekintélyénél fogva a szülők és tanitó közt fölmerülő ügyekben, bajokban a tanitót segiti s akire vajmi sokszor szüksége lesz a népnek a jövőben is — ami jó barátink jóakaratu buzgalmuk dacára is.

Az általános, titkos választói jog behozatala nálunk még korai.

Az eszmét és jogot fentartjuk ugyan, de népünknek müveltségi, gazdasági viszonyai, valamint továbbá a nemzetiségi viszonyok az a radikális irány, mely a joghoz füződik, oly félelmessé tették ezt a reformot a hazafias közvélemény előtt, hogy politikai rövidlátók beszélhetnek csak

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vasárnapról-vasárnapra.

Gyermekek napja.

Holnap mozgalmas, élénk, szép napja lesz a városnak. Akármerre mész jámbor olvasó, mindenütt öles táblák merednek feléd és csinos ládikók, melyek felül olyan rácsozattal vannak ellátva, hogy egy 5 koronás is szépen belefér, . . . ezek az urnák.

Elegáns, szép hölgyek végzik a kikiáltó szerepét, s ha kérő szavukra nem indulsz meg, nyájas olvasó, hóditó, igéző mosolyok, szemüknek a szivig, sőt a zsebig hatoló sugarai biztosan meg fognak egy kissé legalább is olvasztani, s ha egyszer végig mentél a korzón, konstatálni fogod, hogy könnyebb lettél egy két nemes ércdarabbal, amit pénznek neveznek. De azt nem bánod. Nagyon szivesen engeded magad megpumpolni, hisz ma a legszebb jótékonyság napja van, a gyermeknap.

Akármilyen önző, egoista vagy is, ma kitör belőled az ős altruisztikus érzés, jól esik rágondolni, hogy most jót tettél másokkal, kis felebarátaiddal, az elhagyott gyermekekkel. Sőt (talán nem tul rózsaszinü szemüvegen nézem a világot, akarom mondani: a gyermeknapot?!) áldod magadban azokat, akik felébresztették benned az adakozás vágyát.

Bár lehet az is, hogy minderre most nem gondolsz, inkább bizonyos muszájból, divatból jótékonykodol, de a lelked mélyén mégis ott van az a felemelő érzés, hogy talán egy gyermeket mentettél meg az életnek, a társadalomnak és hogy pénzeddel, sok-sok gyermeknek siró könnyét száritod fel; mert nincs meghatóbb, szivet-lelket maró fájdalmas érzés, mint mikor egy gyermek sir elhagyatottságának, nyomoruságának, szenvedésének talán öntudatlan megérzésében.

Mondom ott van lelked-szived mélyén a felemelő érzés, csakhogy nem veszed észre, mert nem igen szoktál a lelked mélyére tekinteni.

Hangos, eleven, derüs lesz a gyermekek napja s lehet, hogy lesznek, akik mikor hazatérnek, csak arra gondolnak, hogy milyen jól mulattak s eszükbe sem jut, hogy az ő »jó mulatásuk«, nevetve odadobott filléreik hálás mosolyra keltik a szegény gyermekeket ..

Vannak, akiknek visszatetsző ez a hangos, reklámtól, lármás jótékonykodás, akik komoly, ünnepieskedő póz nélkül el sem tudják azt képzelni. Pedig nem a póz és frázis deklamáció teszi az ünnepet ünnepé, hanem a léleknek a szürke köznapiasságból való felülemelkedése.

Ez is ünnep, a gyermekek, a jótékonyság ünnepe, csak a kenyérért küzdő, mindég sietö emberek, kiknek nem igen van idejük a lelki elmélyedésre, (meg el is szoktak tőle) nem veszik észre. ha hangos szóval, uton utfélen, nem figyelmeztetik rá. Ezért kell a reklám.

Azonban a gyermeknapnak nincs vége azzal a két nappal, amit a társadalom a gyermekeknek szánt. Mert a gyermekeknek nemcsak pénz kell, hanem valami más is, amit Jézus adott a gyermekeknek az első gyermeknapon, amikor azt mondotta: Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket: Szeretet. Ezt a lelket melegitő szeretetet még kevésbbé szabad spórolni a gyermekektől, mint a pénzt, mert az a gyermeki lélek épen ugy rászorul a dondoskodásra, mint a test. És mégis, mintha a társadalom ebben fösvényebb volna, pedig pénzbe sem kerül.

Pedig erre a szeretetre szomjazik igazán a gyermeki lélek. És vannak, akik meg akarják tőle fosztani, megölik a lelket, mikor ki akarják irtani belőle a szeretettel odaplántált vallás és ezzel együtt a tiszta erkölcs virágait, kopár Szaharává változtatják át oázisok nélkül.

A világ legnagyobb tanitómestere és nevelője nem ilyen gyermeket állitott példaképül a tanitványok, az emberek elé, hanem akinek lelke telitve volt azzal a szeretettel, amelyre O tanitotta az emberiséget.

La Ly.

Tavaszi és nyári cipőkülönlegességek
„KOBRAK“-nál
Helybeli és vidéki telefon: 847. 28 Rákóczi-ut 3.

ily gyökeres változtatásról a közel jövőben.

Különben is jog azt illeti meg, ki arra érdemet szerzett, s aki a nemzet bizalmát birja.

Udvardy József.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 13.

Návay Lajos alelnök egynegyed 11 órakor meg nyitja az ülést. A beérkezett iratok felolvasása után

Napirenden:

a honvédelmi tárca

költségvetésének általános tárgyalása.

Solymossy Odön báró előadó: Honvédelmünk szervezetének tökéletessége tekintetében nem marad el a közöshadseregtől, a honvédelmi miniszteriumnak és a magyar törvényhozásnak kötelessége, hogy ezt a fontos honvédelem szervezetét a technika fejlődésével párhuzamosan fejlessze. A honvédelmi miniszternek ujabb intézkedései között legfontosabbak azok, melyekkel az altisztek anyagi helyzetét és családalapitásuknak lehetőségét könnyitette meg. A lövészeti oktatás fejlesztésére is tett intézkedéseket. Az épitészeti karnak ujjászervezése is helyet foglal a javaslat tételei közt. A gazdasági kiképzés és az orvosi kérdés javitására szintén jelentékeny részt juttat a költségvetés. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Kelemen Béla: A magyar nemzet előbb meg volt, mint a hadsereg; ezért a hadseregnek kell a magyar nemzethez alkalmazkodni. Ezért meg kell valósitani, hogy a közös hadseregnek Magyarországra eső része ne csak nyelvében és szellemében, hanem külső jelvényeiben is magyar legyen. A magyar állam szuverenitása nyerjen kifejezést hadseregünkben s amig ezt a követelést nem teljesitik, a szóló pártja minden katonai követeléssel szemben ellent áll. — Sajnálattal tapasztalja, hogy honvédségünk bár képzettség tekintetében versenyez a közös hadsereggel és harcképesség tekintetében fejlődést mutat: erő dolgában husz év óta stagnál. Ilyen szükös keretek között mozog honvédségünk. Honvédtisztjeink tevékenysége csekély létszámuk miatt szinte tulcsigázott s mégis nehézzé teszik előrehaladásukat.

A közös hadseregből helyeznek át közéjük tiszteket s ezekkel töltik be azokat az állásokat, melyek jog szerint őket illetnék meg. A sorozási rendszer selejtes emberanyagot juttat a honvédségnek. Legnagyobb sérelem az, hogy a közös hadsereg és a honvédség viszonya olyan szinezetü, mintha a honvédség a közös hadseregnek alá volna vetve. Önálló honvédségi vezérkart kell létesiteni s meg kell szüntetni a közös vezérkari intézményt. Az egységes Habsburg birodalom eszméjét támogató militarizmus tultengése hátra szoritja a kulturális fejlődésünket. A világbéke eszméjével kell a cézárok nagyhatalmi vágyát megszüntetni és az államok közt az ellentéteket elsimitani. Lelkesen üdvözli Apponyi Albert grófot, aki az északamerikai államokban való szereplésével ennek a célnak szolgálatába állott. Elismerését fejezi ki Berzeviczy Albertnek is, aki olaszországi utján államunk önállóságát hirdette és barátokat nyert meg a magyarságnak. Pártja nevében határozati javaslatot nyujt be, hogy a Ház járuljon hozzá ahoz a mozgalomhoz, mely az általános fegyverkezés korlátozását célozza. A költségvetést nem fogadja el.

Elnök ezután az ülést öt percre felfüggesztette.

Szünet után

Bakonyi Samu (Justh-párti) pártja nevében kijelenti, hogy mindenben hozzájárul Kelemen Béla intencióihoz. Elfogadja Kelemen határozatát a véderő korlátozása tárgyában.

Áttér azután a költségvetés egyes tételeinek kritizálására. Elismeréssel szól a költségvetés keretében a miniszternek a honvédség fejlesztésére vonatkozó terveiről. Kivánja azonban, hogy a honvédség teljesen a közös hadsereg mására kiépittessék. Tüzérséget kér a honvédség részére. Tüzérségi tanfolyamok létesitését követeli a honvédség kebelében. Helyesli a gazdászati tisztikar felállitását és helyesli az altiszti kar helyzetén tervezett javitást. Az általános véderőkötelezettségnek a létszámfelemeléssel való kapcsolatában a reánk nézve sérelmes helyzetet birálja és az általános titkos választójog alapján összeülő képviselőháztól várja a jelenlegi helyzetnek ránk nézve jogos igényeink és kivánságaink kielégitését. Szóvá teszi Pittreich volt osztrák hadügyminiszternek ismeretes brosuráját, a kilences bizottság működéséről beszél, majd beszél arról a kétes értékü sikerről, mely szerint a kormány mint nemzeti vivmányt hozza fel azt, hogy sikerült keresztülvinni azt, hogy a magyar parlament az osztrák parlament előtt tárgyalja a véderőreformot. Foglalkozik a katonai perrendtartás kérdésével és felkéri a honvédelmi minisztert, hogy nyilatkozzék, vajjon tényleg van-e oly tervezet, amely a kereskedelmi tárca kettévalasztása esetén az egyik minisztérium élére egy aktiv tábornok kerülne. Nem fogadja el a költségvetést.

Bolgár Ferenc: A költségvetést elfogadja. Az önkénytességi vizsgáknál civiltanács kiküldését kéri a katonai biztosok mellé.

Szmrecsányi György az idő előrehaladottságára való tekintettel, beszédének hétfőre való halasztását kérte, amit a Ház teljesitett is.

Zichy János a középiskolai tanárvizsgáló bizottság jelentését terjesztette a Ház elé.

Az ülés 2 órakor ért véget.

Lukács a királynál. *Lukács* László, a kereskedelmi tárca vezetésével ideiglenesen megbizott pénzügyminiszter, ma reggel automobilon Gödöllőre érkezett és tiz órakor külön kihallgatáson jelent meg a királynál. A kihallgatás egy óra hosszat tartott és azután a pénzügyminiszter visszatért a fővárosba. Az audiencián Lukács két tárcája ügyeiről referált.

A kezdő.

(Rövid jelenet, némi igazsággal.)

Nagy: (Fiatal iró, aki nemcsak erősen hisz is a tehetségében és abban, hogy valamikor bámulva fogják a szegényes, szimpla Nagy nevet emlegetni a félvilágon. Most ugyan a hirnek, dicsőségnek még hirepora sincs, s e miatt nagyon kopott, hiányos butorzatu, barátságtalan, hideg szobában ül az iróasztala előtt és ir. Csak ugy irás közben, magában beszél.) Még egy jelenet, egy szép szines kép és vége. S azután (szavalva, igen mély érzéssel) Nincs a teremtésben nyertes csak én, nincs jó szindarab, csak az én munkám, (rossz előérzettől gyötörve). De vajjon azt fogja-e mondani rá az igazgató is?

(Az ajtón kopognak.)

Ki zavar egy ilyen ihletett percben?

(Kopogás ismétlődik.)

Bujj be már, vagy talán azt várod, hogy banderiummal, fehérruhás lányokkal menjek fogadásodra?

Kázmér: (Szintén az irók kezdő gárdájához tartozik. Nagyon szerényen, mint akinek sejtelme sincs a jövőben rejlő dicsőségről.) Szervusz! Mi lelt? Olyan lármával jösz mész, olyan hangos vitát folytatsz saját magaddal, hogy szent meggyőződésem az volt, hogy legalább tiz hitelező szuttyongat.

Nagy: Hitelező? Ugyan jókor. (Zsebeit kiforgatja.) Zsebeim eddig még mindig csak a hétszük esztendőt ismerték, de ennyire pénz nélkül még igazán nem voltam. A jó kedvem egyébiránt onnan van, hogy ma befejezem a darabomat. Még egy kép kell hozzá és vége. (Lelkesedéssel.) Barátom, mesés minden szava. Beleszőttem lelkem minden ragyogó, szines álmát. Friss, üde, hamvas, ragyogó, rózsaszin. Csillogna, csilingelne, kacagna benne a sok cselekvés, ha nem volna olyan bus a meséje.

Kázmér: (Nevetve.) Bizony kezdőbb vagy a kezdőnél. Ne haragudj no. Elhiszek én mindent, csak azt nem értem, hogy tudsz ebben a hidegben dolgozni. Vagy talán hevit, lázban tart a muzsa csókja, ölelő karjai?

Nagy: Hja, barátom nincsen pénzem. Már nem kapok hitelbe tüzelő anyagot, már reggelit sem kapok, már a világitástól is megfosztott gondos házi asszonyom, valószinüleg azért, hogy az esti munkával ne rontsam a szemem.

Kázmér: (Gondtalan, bohém jókedvvel nevetnek.) Az lehet.

Nagy: Aztán ha nagyon fázom, eléneklem, hogy »Télen igen hideg van, nyáron igen meleg van« és táncolok hozzá az esernyővel. Elvégre ez is sport, ha nem is mindjárt svédgimnásztika.

Kázmér: A milyen jó kedved van, most megpumpolhatnálak. Csak ne volnál olyan kétségbeejtően jótékony. Fogadok, hogy pénzedet most is valami szegény ember felsegélyezésére költötted el.

Nagy: Igazad van. (Saját magára mutat.) Egy szegény, koplaló müvészt mentettem meg utolsó garasommal az éhhaláltól. (Mindketten nevetnek).

Kázmér: Pedig igazán avval a szándékkal jöttem, hogy kivasalok belőled bár két koronát. Elvégre, — gondoltam — megtörténhetik az a hihetetlen eset is, hogy két darab egészséges koronácskát rejtegessen magába a te zsebed . . . Isten veled.

Nagy: Ne busulj pajtás! Ha kint a darabom, pezsgős vacsorát eszünk.

Kázmér: (E.)

Nagy: (Visszaül az asztalhoz és ir, közbe beszél.) Ejnye, igazán hideg van itt. Mindegy már no. Itt hagyom ugyis ezt a jégvermet mindjárt. Elmegyek a jó meleg kávéházba. (A szomszédból zaj.) Tessék. Odaát már megint szeget vernek a falba. . . . Jaj, mintha a fejembe ütnék . . . Megőrülök . . . Vajjon van még város a földkerekségén, ahol annyi szeget vernének a falba, mint itt. Mi az Isten csudáját tudnak annyi szegre felakasztani? (fel s alá futkos.) Most meg már a gépet taszigálják . . . No, végre csönd. (Mindjobban erősödő gyereksirás.) Hát ez mi? Ez bizony gyereksirás. (Az ágyra veti magát.) Végem van . . . Meghalok... Még csak ez hiányzott . . . Gyereksirás . . . (Dühösen kiakált át a falon.) Asszonyság! Ne lármázzanak ugy . . . Ne lármázzanak ugy . . Nem tudok pihenni . . . Ideges vagyok.

Kissné: (A falon keresztül.) Hát csak nem is akar pihenni fényes nappal? Arra való az

Aprilis 8-án nyilt meg
Kálmán és Kálmán
Erdélyi Borozója
Fővárosi mintára, pazar elegánciával berendezve!
Egész éjjel francia és magyar konyha. Kitünő erdélyi borkülönlegességek.
Nagy Sándor-utcza 4. szám. **Szolid és előzékeny kiszolgálás.** 235 Nagy Sándor-utcza 4. szám.

Novotny S. Alfonz jubileuma.

Ünnepet ül ma a premontrei kanonokrend nagyváradi kara és ünnepet ül ma az ifjuság, melynek igazgatója *Novotny* S. Alfonz üli ma áldozárságának 25 éves jubileumát. A meleg és minden téren megnyilvánuló szeretet, mely ugyszólván rákényszeriti a jubiláns igazgatót az ünnepély megtartására annál értékesebbnek fünik fel előttünk, ha tekintetbe vesszük, hogy ezt az ünnepélyt maga az ifjuság kezdeményezte.

Feltünt az mindenkinek, hogy az ünneplő igazgató május 14-én tartja meg jubiláns évfordulóját, holott junius 23-án lesz 25 éve felszentelésének. Ez abban leli magyarázatát, hogy az ünnepélyt a tanuló ifjuság akarta rendezni, az pedig junius végén már hazautazik.

A rend szintén megakarta ünnepelni a nevezetes évfordulót, azonban juniusban és mert most már nem akarták az ünnepély egységességét megbontani, igy a rend szintén ma fog ünnepelni.

Az ünnepély 9 órakor veszi kezdetét szentmisével, melyet a jubiláns maga celebrál kartársai segédletével. A szent mise alatt az alkalmi szent beszédet *Szilágyi* Dózsa tartja. A gimnáziumban 11 órakor kezdődik az ünnepély. Az ünnepi megnyitó-beszédet *Balássovich* Rezső fogja tartani, majd a zenekör ad elő több alkalmi darabot. Az ünnepi beszédet *Nagy* Zoltán, nyolcadik osztályu tanuló mondja.

A rend székházában, délben diszebéd lesz, melyre Nagyvárad előkelőségei hivatalosak. Az ünnepelt igazgatót már eddig is sokan keresték fel üdvözletükkel. A tegnapi nap folyamán *Radu* Demeter dr görög katholikus püspök üdvözölte Novotnyt.

A mai ünnepély alkalmából érdekesnek tartjuk megemliteni, hogy Novotny S. Alfonz Bécsben született, (1862. szeptember 20.) ahol édes atyja magas rangu tisztviselő volt, aki pár évig Nagyváradon is tartózkodott. Novotny bár ausztriainak született, a leglelkesebb magyar ember lett. 1889 óta nagyváradi főgimnázium tanára. Régebben a rozsnyói főgimnázium tanára volt. Mint a nagyváradi főgimnázium igazgatója az intézetnek kitünő hirnevét müködésével csak öregbitette.

Az ünnepély müsora a következő:

1 Ünnepi nyitány Kéler Bélától. Játssza a főgimnázium zenekara Resch Mihály zenetanár, karnagy vezetése mellett. Zongorán játszszak Feldmann Hugó VII. o. és Szalay Elemér VI. o. tanulók.

2. Ünnepi beszéd. Tartja Balázsovich Rezső. VIII. o. t.

3 Üdvözlő dal. Szövegét irták Gyöngyi Jenő VIII. o. t. és Fekete Ferenc VII. o. t. Zenéjét szerzette Resch Mihály zenetanár. Enekli a főgimnázium teljes énekkara Kovács I. Kandid premontrei tanár vezetése mellett. Zongorán kiséri Resch Mihály zenetanár.

4. Alard Fantázia a Traviata operából. Hegedün játssza Sávor György VI. o. t., zongorán kiséri Maczalik József zenetanár.

5. Üdvözlő beszéd. Tartja Nagy Zoltán VIII. o. t.

6. Orökzöld. Iskolai daljáték. Szövege Szepessy Lászlótól, zenéje Vavrinecz Mórtól. Előadják a Szent Vince intézet növendékei. Zongorán kiséri Resch Mihály zenetanár.

7. Schubert Ständchen. Hegedü szóló zongora sextett kisérettel. Játsszák: szólóhegedün Tapfer Sándor VII. o. t., I. hegedün Bócz Aurél VIII. és Fleischer György VI. o. t., II. hegedün Hlatky Endre VI. o. t., violán Grósz Béla VII. o. t., cellón Sávor György VI. o. t., nagybőgőn Princz Lajos, zongorán Resch Mihály zenetanár.

8. A harmonia dicséneke Huber Károlytól. A főgimnázium zenekarának kiséretével előadja a főgimnázium férfikara Kovács I. Kandid premontrei tanár vezetése mellett. Zongorán kiséri Resch Mihály zenetanár; a bariton szólót énekli Stadler Iván VI. o. t.

*

Délelőtt 9 órakor ünnepélyes nagymisét celebrál Novotny S. Alfonz igazgató, melyen a premontrei tanárok asszisztálnak. A mise alatt ünnepi beszédet mond Szilágyi Dózsa.

A város közgyülése.

Nem lankadó érdeklődéssel folytatta tegnap délután a törvényhatósági bizottság a májusi közgyülés napirendjének tárgyalását. *Hlatky* Endre főispán elnökölt. A napirend első pontja a köztisztasági szabályrendelet lett volna, azonban ezt a közgyülés dr *Hoványi* Gyula és dr *Moskovits* József felszólalása után levették a napirendről.

A harmadik vashid.

Bemutatták a harmadik vashid épitésére beérkezett pályázatokat. A tanács javasolja, hogy a hidat kőből és vasból épitsék és az ajánlatokat döntés végett tegyék át a közigazgatási bizottsághoz, ahova törvény utalja. *Balogh* Döme és dr *Friedländer* Sámuel hivatkozva a miniszteri leiratra azt kivánják, hogy a terveket terjesszék fel a miniszterhez. *Rimler* Károly polgármester és *Kösseghy* József főmérnök védik a tanács álláspontját s kimutatják, hogy a tervek felterjesztése nem szükséges s ez késleltetné az épitkezés megkezdését. A közgyülés nagy többséggel elfogadta a tanács javaslatát. Egyhangulag elfogadta a közgyülés a villamos mü kibővitésére megtartott árlejtés eredményére vonatkozó tanácsi előterjesztést.

A sport-telep.

A Sport-térnek a sport egyletek részére való átengedését ajánló javaslathoz dr *Baróthy* Pál szólott elsőnek. A testedzés barátjának

---

éccaka, hogy akkor alugygya ki magát. Nappal menjen dolgozni. (Belép az iróhoz.) Más becsületes ember ilyenkor a munka után jár, maga meg itt lopja a napot. (Mérgesen.) Az én szegény, lelkem jó uram is a gyárban izzad egész nap. Maga egy kicsit firkál, s még az is idegessé teszi, ha az ember megmozdul.

Nagy: (Félre.) Még megver. (Fenn.) Jaj lelkem nagysád, ne haragudjék a miért átszóltam, de nézze már csak egy jelenet van hátra és nem tudom bevégezni.

Kisné: (A »nagysád« cim egészen megpuhitja.) Nono. Nem is haragszom épen, csak tudja egy-egy kicsit elveszitem a türelmet én is. Hát aztán fog-e fizetni?

Nagy: Igenis nagyságos asszonyom feltétlenül, csókolom a kis kacsóit.

Kisné: (Végleg ellágyulva.) Oh nem is olyan sietős. Várhatok. De milyen hideg van itt.

Nagy: (Vidáman énekel.) Hja »Télen igen hideg van . . .

Kisné: (Az iró hátára üt.) Menjen maga hóbortos fajankó. Na, küldök egy pár darab fát, hogy ne fázzék. (El.)

Nagy: Szép dolog. En és fajankó. Oh, a paraszt. (Leül) Végre csönd, (irás közben.) Lesz mindjárt meleg, kedves, bizalmas meleg . . . Csak olyan éhes ne lennék. Nincs egy vasam se. Eh, nem gondolok rá. (Ir és fütyöl, majd hangosan, mintegy a gondolkozásának folytatásaképp.) Egy jó csirkepaprikás, . . . töltött káposzta . . . malac pörkölt . . . Juj, be éhes vagyok. A jó Isten bár áldaná meg egy jó gondolattal a házi asszonyomat, s küldene be a fával egy darab kenyeret. (Ebben a percben, mint ahogy tündérországban szokott történni, — hol a gondolat valóra válik rögtön — egy cseléd egy tányér levest hoz be.)

A cseléd: Küdte a naccsága, hogy melegegyék fel tőle, amég meg lesz a tüz.

Nagy: (Előbb nem akar hinni a szemeinek, füleinek, később végtelen elragadtatással.) Mondja meg, hogy csókolom a naccsága kezeit, hogy örvendek, hogy épen el akartam menni ebédelni, de igy legalább itthon maradok. Az Isten éltesse sokáig magát is, az asszonyát is. (Extázissal.) Eljenek a város legjótékonyabb hölgyei.

A cseléd: (rémülten) Jézusom, megbolondult.

Nagy: Dehogy bolondultam, csak jó kedvem van. Magának megsugom azt is, hogy honnan kerekedett ez a vidám hangulatom, mert magához bizalmam van. Egy titkot árulok el. Nekem nem szabad jóllakni csak egyszer egy esztendőben, valami nagy, nagy sátoros ünnep alkalmával. Egy héten egyszer látok meleg levest és máskor nem ehetek, mert nem engedi a . . . (zsebére üt).

A cseléd: Jaj, urfi mi van magával, a szemeit hogy meresztgeti, a kezével handabandáz és ugy kiabál. (ajtó felé huzódik.)

Nagy: (elébe áll) Es ma szabad lett volna ennem, ma étvágyam kerekedett. Oh, ha tudná milyen óriási az étvágyam. Es ép akkor toppant be ön. Oh angyal.

A cseléd: Uram segits! Ez csakugyan háborog. (sikoltva fut el.)

Nagy: Haha. Ez gyönyörü jelenet volt. Csak az igazságot mondom el és hogy megijednek tőlem . . . (leül az asztal mellé, mohón eszik.) Jaj be jó . . . felséges . . . Ez a gyönge csirkehus éppen nekem való . . . Nincs szebb müvészet, mint a konyhamüvészet. Erre el lehet mondani, hogy édes, hogy tartalmas, hogy értékes. Ha még egyszer állanék pályaválasztás előtt, szakács lennék . . . Ah milyen kellemes érzés lesz, jóllakva irni. (Munka közben.) Majd, vagy ötven év mulva milyen büszkén fogom bevenni ezt a hideg szobát, ezeket az éhes napokat: a »Visszaemlékezés a multra« cimü munkámba . . . Akkor már hires iró leszek, szép lakásom, meleg ételem, tüzelőm, világitásom lesz és én is fogom a fiatal kezdőket azzal vigasztalni, hogy: hja barátom, az én időmben sem volt másképp. Akkor is kellett fázni, éhezni, küzdeni a fiatal irónak, ha valamire akarta vinni . . . Csak kitartás . . . Mikor én az első szindarabomat irtam . . . (jóizüen felkacag.)

Kecskés: (halkan jön be, ugy, hogy az iró észre sem veszi.) Ha most sem találom itthon, nem tudom mire leszek képes. Ah itthon van és ir. Hogy vétessem magam észre? (köhög.) Nem hall. Milyen sápadt. Talán beteg. Sajnálom, de nincs mit tenni. (köhög)

Nagy: Ki az? (nem néz hátra) Csak csinálja meg szaporán lelkem galambom azt a tüzet, mert mindjárt megvesz a hideg.

Kecskés: Szegény fiu. Bizony sajnálom, de mit csináljak . . . Nagyságos ur kérem . . .

Nagy: (ijedten rezzen össze) Tyhuj, hogy a ménkü csapjon belé, de megijedtem. Mi kell? (zavartan) Edes, kedves barátom . . . izé ur . . .

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesiteni, hogy a Szent László-tér :: Kishidfőnél 9 éve vezetett :: **vászon és fehérnemü üzletemet** folyó évi február 1-től a tulságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszertár mellé, a volt Hegedüs János-féle üzlethelyiségbe **helyeztem át.**

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigoru elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayer Pál

Nagyvárad, Bémer-tér.

vallja magát, de kétségesnek tartja, hogy a beterjesztett javaslat szolgálni fogja-e a sport ügyét.

Weiszlovits Gyula szűz beszédében szintén ellenezte, hogy a Sport-teret néhány exkluziv egyesületnek engedjék át, mert ez egyesületek nem az egész közönség sport céljait szolgálják, hanem csak az egyleti tagokét, már pedig a Rhédey-kertet a hagyományozó azzal testálta a városnak, hogy ez az egész város közönségének szolgáljon üdülőhelyül.

Rimler Károly polgármester kimutatja, hogy a Sport tér létesitésével nem szükitik a Rhédey-kert területét, mert a lövész-egylet által használt terület és a mai Sport-tér egyáltalában nem tartozik a Rhédey-kerthez. Itt tehát a Rhédey végrendeletéről beszélni nem lehet.

Fried Ferenc helyesli a tanács javaslatát, hogy a sportnak otthont teremt, kifogásolja azonban azt, hogy a tenniszezők részére is pályát akar a város létesiteni. Mindenütt a világon magán területen bérelnek maguknak a tenniszezők megfelelő pályát.

Gábel Jakab szintén a halasztás mellett van. Adják vissza az ügyet a pénzügyi szakbizottságnak. Dr *Friedländer* Sámuel és Kelen Béla a tanács javaslata mellett szól. *Weiszlovits* Gyula csatlakozik Fried Ferenc inditványához.

Dr *Hoványi* Géza azt bizonyitja, hogy a Sport-teret nem exkluziv egyesületeknek adják át, mert az egyleteknek mindenki tagja lehet, aki akar, ha erkölcsileg feddhetlen. A sportot azonban csak egyesületek üzhetik, mert csak igy lehet a fegyelmet és rendet fentartani.

Ezután az elnöklő főispán szavazásra tette fel a kérdést. A közgyülés nagy többsége elfogadta a tanács javaslatát.

Ezzel kimerült a vitázó kedv. A tárgysorozat többi pontjait gyors egymásutánban minden hozzászólás nélkül elfogadta a törvényhatóság.

Ezzel a három napos gyülés véget ért.

A Gyermeknap programmja.

Az országos Gyermekvédő Liga nagyváradi fogja ez évben folyó év *május hó 15 és 16 napjain* fogja a gyermeknapokat megtartani. A gyermeknapokkal szemben a közönség körében igen nagy érdeklődés mutatkozik s igy valószinüleg az eredmény is jóval nagyobb lesz, mint az előző években volt.

A müsor pedig a következő:

1. A reggeli órákban a 101. gyalogezred zenekara a várost ébresztő zenével járja be.

2. A város 24 pontján, ugyanazon helyen, ahol a mult évben, gyüjtő urnákat állitanak fel a két napon. Az urnáknál a gyüjtést hölgyek fogják végezni.

3. Nagyvárad város kereskedői, iparosai, pénzintézetei, kávéházai, vendéglői stb. ez évben is megtartják a gyermeknapot.

4. A Bémer téren, a szinházelőtti parkban hideg buffet lesz, ahol frissitőkről, villásreggeliről és italokról a Pannónia kávéház tulajdonosa fog gondoskodni. A katonazenekar és a cigányzenekarok a nap különböző szakaiban felváltva itt is játszani fognak.

5. A város összes elemi, polgári és középiskoláiban a gyermeknap jelentőségeit méltatni fogják s a gyermekek körében gyüjtést tartanak.

6. Mindkét napon a déli órákban a katonai parancsnokság szivességéből térzene lesz.

7. Az esti órákban Bebe Károly, Bura Károly és Kozák Dávid közkedvelt zenekara felváltva fog a város legélénkebb pontjain j tszani, mint tavaly is, tisztán a jótékony cél iránt való készségből, ingyen.

8. Az egyes urnáknál közreműködő hölgyekről fényképfelvételeket csinálnak és a fényképeket szintén a Liga javára fogják áruba bocsátani.

9. Az országos gyermekvédő liga által fentartott Inasottbon növendékei által készitett disztárgyakat a Royál kávéház terraszán fogják hölgyeink árusitani.

10. Este 7 órakor a Bémer-téren és a Sas passageban zeneszó mellett confetti csata lesz.

Az urnagyüjtés eredményét mindkét nap este a bizottság fogja beszedni.

A kereskedőknél eszközölt gyüjtések eredményének átvételére kizárólag csak azok vannak feljogositva, akik magukat Hlatky Endre főispán aláirásával ellátott meghatalmazással igazolják.

A megyei állandó választmány ülése.

Gróf Széchényi Miklós püspök üdvözlése.

Biharvármegye törvényhatósága tudvalevőleg 17-én szerdán délelőtt rendkivüli közgyülést tart, melyen több égetően sürgős ügyet fognak tárgyalni. A közgyülés tárgysorozatát tegnap készitette elő az *állandó választmány*. A tegnapi ülés kimagasló pontja volt megyés püspökünk gróf *Széchényi* Miklós üdvözlésének a megbeszélése.

*

Az ülés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Az állandó választmány *Pallay* Lajos elnökletével tartotta meg ülését a vármegyeház kistermében. — Az ülés első tárgya volt gróf *Széchényi* Miklós átirata, melyben kinevezését és székfoglalóját tudatja a vármegyével. Az állandó választmány elhatározta, mis erint javasolni fogja, hogy a törvényhatóság diszes küldöttséggel üdvözölje az uj püspököt. A küldöttséget dr *Miskolczy* Ferenc főispán fogja vezetni. A küldöttségi tagokat a küzgyülés fogja megválasztani.

Ezután áttértek Bakonszeg község 48,000 koronás kö'csön ügyére, melyben a képviselőtestületi határozat jóváhagyását véleményezik. A kereskedelmi miniszter közismert ut ügyére vonatkozó leiratát örömmel veszi tudomásul. A leiratban emlitette a miniszter, hogy a legközelebbi 12 évre előkészitendő utpolitika tervezetére megfelelő szakértőket fog leküldeni. Erre vonatkozólag a bizottság kéri, hogy a szakértőket minél előbb küldje ki a miniszter.

Az Andaházi Szilágyi és a Buttler Jánosféle katonai nevelőintézeti alapitványokra nem ad nehézséget a döntés, mert ugyanannyi a pályázók száma, mint az alapitványi helyeké.

A magyarkéci járdaügyben a képviselőtestület határozatát jóváhagyó véleménynyel terjeszti a bizottság a törvényhatóság elé. Ugyancsak a magyarkéci jegyzői választást is elfogadásra, illetve jóváhagyásra ajánlja a bizottság.

Mezőtelegd község képviselőtestületének egy másod, egy segédjegyzői és egy községi irnoki állás szervezésére vonatkozó határozata felett egyelőre nem határoz a bizottság, mert a határozatban az uj állások javadalmazására oly kevés összeget vettek fel, hogy arra tisztviselőt nem kapnak, arra pedig a megajánlott összeget állami hozzájárulásból egészitsék ki, nem lehet számitani. Az esetben ha a község megfelelő összeget ajánl fel ugy az állások rendszeresitése ellen nem lesz kifogása a törvényhatóságnak.

Pusztaujlak községnek ama kérelmét, hogy Mezőtelegd község önálló községgé alakittassék és Pusztaujlak a jelenlegi mezőtelegdi körjegyzőségből uj körjegyzőségnek mondassék ki, egyelőre nem fogadja el a bizottság s addig, mig Mezőtelegd nem határoz az uj állások rendszeresitése felett, leveszi napirendről az ügyet.

Kecskés: Kecskés vagyok kérem. Azért a kis összegért jöttem. Nagyságos urfi kérem... látja én is szegény ember vagyok, alig tengődöm egyik napról a másikra . . .

Nagy: De azért eszik minden nap meleg ebédet, tüz ég a szobájában ugy e?

Kecskés: (bámulva) I . . . igen.

Nagy: Hm, hm. És maga nyomorult, szegény ember. Folytassa kérem, igen érdekes.

Kecskés: (sértődötten) Ne tessék kérem csufolódni. (dühösen) Ruhát csináltatni tudunk, uraskodni tudunk, a szegény ember elől megszökni tudunk és csufolódni, mikor pénzt kérnek a tisztességesen megdolgozott munkáért . . .

Nagy: Ne tüzeljen na. Hát tehetek én róla, hogy megint nincs egy árva vasam se.

Kecskés: (Alázatosan) De kedves nagyságos ur.

Nagy: Lelkemből örülnék, ha ki tudnám elégiteni magát, de ha most nem lehet.

Kecskés: És mikorra fogom megkapni a tartozást?

Nagy: Hja, azt még nálam sokkal okosabb ember sem tudná igy hamarjában meg mondani.

Kecskés: (Mérgesen.) Akkor hát adja viszsza a ruhát.

Nagy: Hol van az már.

Kecskés: Hol az Istenért.

Nagy: A zálogházba. Fogja, itt a cédula, evvel kifizethetem.

Kecskés. Jaj, jaj. Edes Istenkém. Azt a Azt drága, szép, finom ruhát . . . hogy egye meg majd a moly vagy a penész.

Nagy: Nyugodjék meg. Van ott még értékesebb és finomabb darab is.

Kecskés: A nagyságos ur engem tönkretesz.

Nagy: Szegény ember. Vigasztalja meg a tudat, hogy szivemből sajnálom

Kecskés: Könnyü csufolódni. Maga persze léhaságra veszi ezt is, mint mindent. Azt hiszi, hogy az én gyermekeim is megéhetnek a zálogházból.

Nagy: Nem, igazán nem. Már csak azért sem, mert biztosan tudom, hogy nekik nem hitelbe varrja a ruhákat.

Kecskés: Ugyan menjen. Egyebet sem tesz, mint mindig bolondozik . . . Na igazán . . . Legalább azt mondja meg, hogy mikor fog megfizetni. Hátha megegyezünk szépen.

Nagy: megegyezünk öreg, meg feltétlen. Nézze. Látja itt ezt a kéziratot? Ez magának is, nekem is az élet. Ha elfogadják, két három hónap mulva fizetek.

Kecskés: De vajjon fog e érte annyit kapni, hogy kifizethessen?

Nagy: Legyen nyugodt, még legalább tiz embernek rész kell belőle.

Kecskés: Nagy ég. Hogy tudott annyi adóságot csinálni.

Nagy: Azt igazán magam tudom legkevésbé, maga talán könnyebben megfejthetné. Most azonban menjen drága barátom, mert minél hamarább leszek kész, annál hamarább jut maga a pénzéhez.

Kecskés: Akkor sietek. Csak arra kérem, nehogy másokat elégitsen ki előbb. Gondolja meg, hogy milyen jó embere voltam mindig. (El.)

(Nagy: (Ujból neki fog a szindarab irásához.)

Boér Margit.

Próbababákat, kerti-butorokat, gyermek-kocsikat és gyermek hajtányokat, utazó-, kézi-, piacikosarakat, kefeárukat, gyermekszékeket stb. jól olcsón és nagy választékban

JANKY ANTAL UTÓDA kishidfői

Telefon: 8. kosár- és lámpaáru-üzletében vásárolhat. **Telefon: 8.**

Tárgyalás alá került ezután a belényesi járás iskolaügye. *Bontesd. Felső és Alsópeoeny* községek tudvalevőleg a községi iskola felállítására vonatkozó határozataikat utóbb visszavonták. A bizottság e határozat megsemmitését javasolja azzal, hogy a község mondja ki az épitkezést és az ahoz szükséges költségek fedezésére az államot kérjék fel.

Robogány, Fehérlak, Hegyes és *Szokány* községek határozatainál egy alattomos tervre jött rá a bizottság. Nevezetesen az elősorolt községek elhatározták, hogy felépitik az iskolát és a kiadásokra nem is hosszabb lejáratu kölcsönt vesznek fel, hanem pótadó keretében gondoskodnak oly formán, hogy azt egy év leforgása alatt fizeti meg a lakosság. Ez az első tekintetre is abszurd határozat érthető feltünést keltett.

Fetser Antal megtudandó a község jelenlegi helyzetét, megnézette, hogy jelenleg mily nagy pótadóval dolgoznak. E szerint Robogány községében jelenleg a pótadó 422 százalék, ha tehát ehez még az iskola költségeit is hozzá veszik, a pótadó 1200 százalék lesz. Ezt az összeget szorulás nélkül nem fizetheti meg a község, nyilvánvaló, hogy a képviselőtestület által célzatosan hozatták meg ezt a határozatot, azzal a szándékkal, hogy ha az esetleg jóváhagyást nyerne, a lakosság kényszerülve lenne felzudulni. Szerencsére átlátott a bizottság az alattomos terven és a határozat megsemmisitése által utját állhatja a bajnak.

Belezseny, Körössebes és *Czigányesd* községek határozatai ellen *Cosma* Gábor dr által beadott felebbezéseket a bizottság elutasitó véleménnyel terjeszti a közgyülés elé.

Az ülésnek 1 órakor lett vége.

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

UJDONSÁGOK.

* **Belopotoczky püspök ujabb kitüntetése**. A május elsejével nyugalomba vonuló tábori püspök dr *Belopotoczky* Kálmán nagyváradi kanonok több mint két évtizedes érdemei elismeréseül a legnagyobb kitüntetésekben részesült a felségtől, kinek mindvégig kedvelt bizalmi embere volt. Evekkel ezelőtt *val. belső titkos tanácsos* lett, megkapta a *Ferencz József rend nagykeresztjét a csillaggal* és az *I. osztályu vaskoronarendet*, de bár 21 esztendeig szolgálta a hadsereget, nem volt neki katonai érdemrendje. Van ugyan a tábori lelkészek számára egy külön érdemrend a *piis meritis*, de ezt csak azok kaphatják, akik háboruban tettek szolgálatot, ő pedig háboruban nem szolgált. Egy esti lap hire szerint most a király tekintettel a nyugalomba vonuló tábori püspökre, kivételesen megadja neki s egyuttal intézkedni fog, hogy ezután a piis meritis érdemrendet békében szolgáló katonai lelkészek is kaphassák.

* **Oltáregyleti ájtatosság**. A nagyváradi Oltáregylet ájtatossága ma az olaszi-i plebánia temlomban lesz megtartva a szokott sorrendben, reggel 7 órakor szentségkitétel, szentmise, közös áldozással, 9 órakor szentbeszéd, nagy mise, fél 12 órakor kismise, este fél 7 órakor a májusi litániával kapcsolatban szent beszéd és szentségbetétel.

* **Tanulmányuton**. Nagyvárad város — tudvalevőleg — a városi tüzoltóság részére egy autogőzfecskendő és egy szerkocsi beszerzését határozta el, s a szállitásra pályázatot is hirdettek. A törvényhatóság azonban ugy határozott, hogy csak akkor fognak a pályázatok felett dönteni, ha a város szakemberei a külföldi tüzoltóságoknál személyes tapasztalat alapján meggyőződnek arról, hogy melyik gyár készitményei a legmegfelelőbbek. A városi tanács e céiból *Lukács* Ödön tanácsnok, *Kőszeghy* József főmérnököt és *Grácer* Lajos tüzoltóparancsnokot tanulmányutra küldötte ki s ma már el is utaznak, hogy a budapesti, bécsi, párisi, müncheni, brémai és hamburgi tüzoltóságok autófelszerelései felett szemlét tartsanak.

* **Förster Ottó meghalt**. A parlamentnek több cikluson át volt tagja *Förster* Ottó, tegnap reggel 7 órakor a fővárosban meghalt. Az elhunyt ezidő szerint nem volt képviselő, az utolsó választáskor elbukott a sárvári kerületben, amely azelőtt többször egymásután adott neki mandátumot. Valaha katonatiszt volt Förster s kilépvén a hadsereg kötelékéből, először mint Apponyi gróf hivét, nemzetipárti programmal választották meg, de csakhamar a néppárt kötelékébe lépett és a legkedveltebb képviselők közé tartozott. Maga sohasem beszélt a Házban, de sürü és szellemes közbeszólásai a nevét országosan ismertté tették. Förster Ottó már hetek óta nagybeteg volt, mig tegnap megváltotta szenvedéseitől a halál.

* **A X. Katholikus nagygyülés határozatai**. A Katholikus nagygyülés hitbuzgalmi és szociális szakosztályában *Várady* L. Arpád dr püspök javaslatára tárgyalta a cselédotthon s azzal kapcsolatban a cselédképzés és cselédegyletek kérdését. A javaslat folytán a nagygyülés elhatározta, hogy a katholikus közönség figyelmét erre a mozgalomra felhivja. Ennek végrehajtásaként az Országos Katholikus Szövetség átirt a Katholikus Háziasszonyok Orsz. Szövetségéhez, hogy a megfelelő ismertetést a propaganda érdekében közzététel végett, rendelkezésre bocsássa.

* **Elmarad a fogadalom**. A *Nagyváradi Napló* tegnapi számában nagy gaudiummal hirdeti, hogy az ő nyugodt hangu vétója megakadályozott egy izléstelen és sértő terv kivitelét. Az a terv pedig nem más, mint a most végző gimnáziumi tanuló ifjuság által tervbe vett fogadalom letétele. Mindenekelőtt nem tartjuk helyesnek, hogy a Nagyváradi Napló éppen Novotny S. Alfonz jubiláris ünneplésével kapcsolatosan tárgyalta az ügyet, de ha már tárgyalta, utána jártunk a dolognak és lássuk, mi igaz az egészből. Az eset tárgyilagos referádája a következő : *Szilágyi* Dózsa a nyolcadik osztály katholikus tanulóinak az utolsó vallástan óráján régi szokás szerint az osztály egyik tanulója *Buzás* Béla bucsubeszédet intésett a tanárhoz. Beszédében kitért a szónok arra is, hogy az életben mindenkor a vallás tanitásnak alapján fog állani ugy ő, mint 18 társa. Szilágyi Dózsa megköszönte a tanuló ifjuság hozzá való ragaszkodását és buzditotta őket a valláserkölcsi alapon való életre. Ennyi volt az egész. Óra alatt Szilágyi Dózsa többek között beszédbe eredt a diákokkal és e közben arra a bizonyos fogadalomra is rátértek. E közben jelentették ki a diákok néhányan közülök, hogy a fogadalomnak *párbajra vonatkozó részét* nem irhatják alá, azonban kijelentik, hogy a párbaj ellen mindenkor állást foglalnak, de tekintettel arra, hogy az élet esetleg olyan körülmények közé sodorja őket, hogy a párbaj elleni fogadalommal jönnek ellentétbe, különösen, akik katonai pályára készülnek, a fogadalom erre vonatkozó részét nem irják alá. A diákok azonban *egyhangu lelkesedéssel* jelentik ki, hogy *minden titkos társulatnak ellenségei lesznek*, azokba be nem lépnek, egyszóval *a fogadalomnak erre vonatkozó részét* közösen aláirják. A tanulókat senki sem szólitotta fel az aláirásra, már csak azért sem, mert az aláirások később ünnepélyes keretek között történnek meg és pedig mind a 18 növendék által. A felsorolt tanulók nevei szintén légből kapottak, hogy pedig mennyire azok, azt bizonyitja az is, hogy vannak köztük olyanok is megnevezve, *akik nem is voltak ott az utolsó órán*, tehát nem is tagadhatták meg az aláirást.

* **Molnár Ferenc öngyilkossági kisérlete**. *Molnár* Ferenc mielőtt a veronált bevette, megirta végrendeletét és megküldte egyik jó barátjának. Molnár Ferenc állapota különben semmiféle aggodalomra nem ad okot és az iró néhány napon belül elhagyja a szanatóriumot.

* **Nagyváradiak Debrecenben**. Egész kis sereg vonult át részben tegnap este, részben ma hajnalban Debrecenbe. Az Urak Mária-kongregáciájának debreceni kolóniája tartja ma ünnepélyes tagfelvételét *P. Bangha* Béla *S. I.* és báró *Barkóczy* Sándor részvétele mellett. Erre az alkalomra a nagyváradi kolónia tagjai tömegesen mentek át Debrecenbe. Délután a debreceni Katholikus Népszövetség tart értekezletet, melyen Nagyváradról dr *Krüger* Aladár mond beszédet.

* **Szerencsétlenül járt fékező**. Sulyos szerencsétlenség történt a dobresti iparvasutnál. Egy fiatal, 19 éves iparvasuti fékező, névszerint Anka János oly végzetes zuhanással bukott le egy fával rakott waggonról, hogy mindkét lába combban kettétört. A lefelé rohanó kocsi egész tartalmával rázudult a szerencsétlen emberre s az odasietö munkások óriási erőfeszitéssel tudták kiemelni a fahalmaz kőzül. A legközelebbi vonattal behozták a biharmegyei

Meglepő köterejü. **Rendkivül kiadó.** **Kitünő és olcsó.**
PORTLAND-
CEMENT
SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.
KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,
FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969.
Cementcsövek, fedéllemez, elszigetelőlemez, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld

közkórházba. Nagy vérvesztesége azonban roppant gyöngévé tette ugy, hogy a vizsgálóbiró alig tudta kihallgatni. Kevéssel ezután nagy kinok közt meghalt.

* **Életunt munkásleány.** Tegnap este beszállitották az izraelita közkórházba *Szücs* Jolán cipőgyári munkás nőt, akin az ügyeletes orvos mérgezési tüneteket konstatált. A kórház vezetősége telefonon értesitette az esetről a a rendőrséget, ahonnan az inspekciós rendőrtiszt rögtön kiment a kórházba kihallgatni a leányt. Szücs Jolán a kihallgatás során előadta, hogy valami családi per-patvar miatt annyira elkeseredett, hogy szublimát pasztillát akart lenyelni, de az anyja észrevette tettét és a szájából kivette a mérget. Egy kicsiny szublimát darabkát azonban lenyelt s ennek a kevés méregnek is oly nagy hatása volt, hogy az életunt leányt csak gyomor nosással tudták az életnek megmenteni.

* **Agyonütötte a villám.** Tagnap délután rettenetes vihar dult Csökmő község határában. Jégeső esett s közben egyre dörgött az ég és a villám többször lecsapott bent a faluban is. *Csente* Kálmán béresfiut künn a tanyán találta a zivatar és egy villám sujtotta le, mikor be akart a tanyai istálóba menni. A szerencsétlen fiu a villámütés következtében azonnal meghalt s megszenesedett holttestére csak az est folyamán találtak rá falubelijei. Az esetről telefonon értesitették a nagyváradi kir. ügyészséget, mely engedélyt adott a hulla eltemetésére.

* **Elveszett** a pénzügyigazgatósági palatától az Arvaház utcáig egy szimpla fedelü női arany óra. A tisztességes megtaláló kéretik, hogy az órát juttassa el Arvaház utca 5. szám alatt a tulajdonoshoz, ahol illő jutalomban részesül.

* **Megbüntetett körjegyző.** Megirtuk annak idején, hogy a béli járásba kirendelt járvány orvos panaszt tett a bélkirálymezői körjegyző ellen, mert ez hivatalos müködésében megakadályozta. A panasz alapján az alispán vizsgálatot rendelt el, melynek vezetését a béli főszolgabiróra bizta. A főszolgabiró a vizsgálatot lejáratta és a körjegyzőt 50 korona pénzbüntetésre itélte. Ugyancsak megbüntette a községi birót is, aki szintén részese volt a panasznak.

* **Ongyilkos cseléd.** *Tóth* Anna cseléd-leány tegnap délután szerelmi bánatában 12 fillér ára zsiros szódát ivott. A maró méreg gyorsan hatott s a sulyosan sérült leányt a mentők eszméletlen állapotban szállitották a biharmegyei közkórházba. Életben maradásához kevés a remény.

* **Ismét pansaz a megye kasszájára.** A számvevőség tegnap ismét panaszt tett az alispánhoz az üres megyei kasszák miatt. A jelentés szerint a tiszti nyugdij, közszükségleti, jegyzői nyugdij és erdőőrzési alapok hátrányait dacára az alispán intézkedésének, még most sem fizették be. A befizetett összegek oly csekélységet képeznek, hogy azokból a kiadásokat is alig lehet fedezni. A számvevőség kéri az alispánt, hogy szigoru rendeletet adjon ki a hátrányok behajtása végett. Az esetben, ha az alispáni rendeletnek nem lesz foganatja, a számvevőség a pénzügyminiszterhez tesz jelentést.

* **A Püspökfürdő megnyitása.** Szinte örömmel s bizonyos lelkesedéssel vesszük s veszi kivülünk mindenki a hirt, hogy megnyilt a Püspökfürdő. A fürdő nemcsak Nagyváradnak, de az egész országnak nagyon kedvelt kirándulási és üdülőhelye. A fürdő vize, mint gyógyviz a legtöbb betegségben gyógyulást idéz elő. Vidéke rendezett, ezalatt azonban korántsem az értendő, hogy a természet szépségei mesterkélt korlátok között nyomorognak, mert a környék hegyeinek, erdőinek, virágainak, mezőinek, kristály patakjainak bizarr szépsége épp oly megkapó és fenséges, mert az emberi kéz csak a ferdeségeitől, a hátrányaitól fosztotta meg a vidéket. Most ez a rohamosan fejlődő fürdő megnyilt. A bérlő Kernáts János az idén a közönség igényeinek kielégitéséről még fokozottabb mérvben fog gondoskodni. Ajánljuk a fürdőt a közönség figyelmébe.

* **Bünös szerelem a vármegyén.** Érdekes kérelem érkezett tegnap az alispáni iktatóba. A kérelmet *Barényi* Ferenc csendőrtőhadnagy adta be, lelkesen karolva fel benne a csendőrségi árvák ügyét. A kérvényben elmondja Barényi, hogy mily nagy jótétemény lenne a csendőr-altisztek gyermekei részére egy továbbképző internátust felállitani. Mivel azonban az internátus javára eddig összegyüjtött pénz kevés a felépitéshez ő felajánlja az általa irt *Bünös szerelem* cimü regény tiszta jövedelmét. Arra kéri tehát a vármegyét, hogy a regényre minél több előfizetőt gyüjtsön s a pénzt az internátus javára küldje el.

* **A Félix-fürdő vendégei.** A tavasz beálltával megindult a népvándorlás a Félix-fürdőbe. Az országszerte hires gyógyhelyet messze vidékről keresik fel a betegek és szórakozni vágyók:

Aradi Andor Nagyvárad, Gálffy Pál Nagybánya, dr Kenéz Kálmán Nagyvárad, Konta Kálmán Cegléd, Balogh Barna Nagyvárad, Jancsó Arpád Nagyvárad. Obrincsák István Nagyvárad, Balogh Mihály Nagyvárad, Friedländer Aron Beregszász, Veres Károly Nagyszalonta, Stern Lipót Arad, Kováts Imre Mezőur, Szilláhy Blanka N várad, Galantai Géczi Anna N.-várad, Kozocsa Dávidné H Cséke, Lakatos S. né Nagyvárad, Hönig Rózsa Lugos, Nagy Imre Nagyszalonta, Ferencz Istvánné Ermihályfalva, dr Konrád László Ermihályfalva, Wéber Hermin Ermihályfalva, özv. Leitner Jakabné és unokája Nagyvárad, Jurcsek Béla és neje Nagykároly, Fogel Herman Karcag, Vámos Istvánné Tenke, Debreceni Imréné Tenke, Steiner Jenő Vadász, Véber Hermin Ermihályfalva, Szépkuti Károlyné Kolozsvár, Márkus Jenő Debrecen, Tokay Samu Kolozsvár, Dézsi Lajos Debrecen, Schvarcz Sámuel Temesvár, dr Hamusek Bódog Szabadka, Gyulek Géza Szabadka, Balog Ernő Szabadka, Illgem Ignác Szabadka, Lencsés János Lelesz, Kopilovics Luka Szabadka, Sásevitz Máté Szabadka, Bännel Lipótné Nánhegyes, Budai Rezső és neje Budapest, Moga János B.-Dobrest.

x **Szülők figyelmébe!** Jól tanuló fiuknak a legnagyobb örömet azzal szerzünk, ha egy jó lövő flóbert-puskát veszünk. Hogyha jót és olcsót akarunk venni, ugy azt csak LADÁNYI JÓZSEF puskamüvesnél Rákóczi-út, Moskovits-palota lehet kapni, mert nem mindegy hogy az csak flóbert legyen, mert a legtöbb szerencsétlenség a rossz és megbizhatatlan fegyverrel történik, ma már olyan egyének is árusitanak fegyvert, akik ahoz nem értenek, mert gramofon, pipa és tollhoz a fegyver nem való.

x **Mikor pártoljuk a hazai ipart?** Ha a termék van olyan jó, mint a külföldi, ha beszerzése előnyös. Ime itt az alkalom magyar ember készitménye, magyar termék, mégis kiállja a versenyt bármely külföldivel. Ki ne hallotta volna hirét a Siklinél beszerezhető Gyulatinnak, mely megóvja a fogat a romlás, porlás és lazulástól, letisztitja a fogról a feketeséget, barnaságot, a fogfájást rövid idő alatt megszünteti s mégis alig kerül napi használata személyenkint 1 fillérbe. Kérjük minden gyógytár és droguériában, valamint füszer és fodrász üzletben a Sikli Gyulatint. Ára üvegekint 1.50 és 3 korona. Főraktár Sikli József-nél Halász-utca 10. számu háznál, mely 1950 koronát jövedelmez és még beépithető telekkel bir, szabad kézből eladó.

Legelegánsabb és
:-: legmodernebb :-:
fényképek
külföldi tanulmányok és ta-
:-; pasztalatok alapján :-:
Molnár Jenő
(Ignácnak utóda) mütermében.

x **Tavaszi vásár.** Tisztelettel értesitem a mt nagyközönséget, hogy a csillár és fémáru gyártást megkezdtem s ennélfogva raktáron levő csillár készletemet helyszüke miatt gyári áron, sőt normális elfogadható áron elárusitom. Régi csillárok átalakitása, galvanizálása, fémáruk rezezése, nickelezése, butorvasalás, portáldiszek stylszerü készitése rajz és terv szerint. *Stern*, Bémer-tér, Telefon 556.

Törlesztéses kölcsön!
Feltételek:
Teljes árfolyam
5.65 annuitás.
LÁSZLÓ ERNŐ
bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévay-palota,
Ezredévi emlék tér sarok.

CZAPFALVI JÓZSEF
mázoló, épület és butorfestő
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.
Helyi és vidéki telefon szám: 1001.
Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készitését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszertári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készitek
Tisztelettel
358 Czapfalvi József.

Reggelizés előtt félpohár
Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorbajosoknak, székszorulásban szenvedőknek.
Igmándi keserüviz
Az elrontott gyomort 2–3 óra alatt teljesen rendbehozza
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.
Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszertárban és jobb füszerüzletben.

Double-kelme

ujdonságok

FLEGMAN

cégnél, Bémer-tér.

128

x **A fűzőipar terén** a Rosenzweig Róza cég érte el a legnagyobb recordot, amennyiben uj találmányai által országunkban a legelső helyre emelkedett. A cég által legujabban föltalált nadrágfüző erősebb hölgyeknek nélkülözhetetlen.

Értesités.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy

Óváry Lajos kályhás üzletét

átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jóságu modern és izléses kályhálnkkal,

pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tiszlelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbra is fentarta. A legdivatosabb és legegyszerü

cserépkályhàk

állandóan raktáron vannak.

Javitási munkák a legrövidebb idö alatt eszközöltetnek.

Nagybecsü megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Ováry Testvérek kályhás iparosok

(Ováry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

x **T. olvasóinknak**. Aki vérszegénységből eredő bajokban, sápkór, gyengeség, étvágytalanság, gyomorbajban szenved, aki sovány, testileg fejletlen, aki gyermekeinek izmosodását kivánja, aki sulyos betegségen átesett, annak a KRIEGNER-féle Tokaji china-vasbor kell, mely az összes vaskészitmények között az első helyen áll és az orvosok is rendelik évtizedek óta. Egy üveg ára 6 kor., kis üveg 3 kor. 20 fill. KRIEGNER GYÓGYSZERTÁRÁBAN, Budapest, Kálvintér. Póstai szétküldés naponta utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után.

Költözködők figyelmébe!

Ha venni akarunk!

Szőnyeget függönyt ágyteritőt, — menjünk

Radó és Kertész

női divatáruházába, Kossuth-utca 2. szám, hol junius 1-ig feltünő olcsón lesznek elárusitva. Napernyők, pongyolák, grenadinok, angol zefirekben nagy occassió!

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstmüves üzletét

folyó év május 1-én áthelyezi mig az épitkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

Tudósitás!

Tudatni kivánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimmel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy

a tavaszi és nyári szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállitásban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsü pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.

Mintákkal kivánatra háznál szolgálok.

x **Álmatlanság ellen** a »Certus« a legjobb, mert nemcsak a poloskát, de a petéket is megöli. Angol készitmény 80 fillér. Kapható: **az Ujvárosi drogueriában.** 22

Ifj. Rimanóczy Kálmán

mübutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállitás. Egyes butordarabok avagy egész lakásberendezések, iparmüvészi tervezések és költségvetések dijmentesen eszközöltetnek. Uj szerkezetü service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselete, eredeti gyári árak mellett.

x Néhai főtisztelendő **Makutz Ernő** theol. könyvtárát mig a készlet tart *olcsón* kiárusitom. Benkő A. könyvkeresk. Rákóci-ut 10

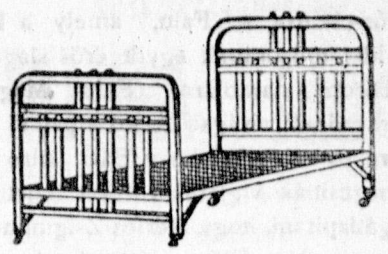
Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhivom figyelmüket. Okvetlen nézzék meg.

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Vas és rézbutor gyári raktár!

Szekrényágy 3 matraccal 19 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 5 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

Tanuló fizetéssel felvétetik.

SZINHÁZ.

Heti müsor:

Vasárnap délután: Bob herceg, este: Falu (Móricz Zsigmond uj darabjának bemutatója.)
Hétfő: Sárga liliom.
Kedd: Falu.
Szerda: Aranyvirág.
Csütörtök este: Babuska (Horváth Mici harmadik vendégfelléptével), délután: Ocskay brigadéros (ifjusági előadás.)
Péntek: Cigányszerelem.

A kedvencverseny eredménye. A Szinházi Ujság az eddigi évek szokásához hiven, szavazást rendezett a szinházba járó közönség közt. A szavazás cime: Kedvencverseny. Szavazással kellett eldöntenie Nagyvárad közönségének, ki a kedvenc szinésznője és ki a kedvenc szinésze? Hónapok óta folyt a szavazás; valóságos verseny volt, amelyben hol egyik, hol másika vezetett. Most azután lezárták a szavazást, s az eredmény az, hogy a hölgyek közül *Zsigmondi* Anna, a férfiak közül pedig *Mihályi* Ernő lett a győztes. Összesen 13812 szavazatot adtak le s ebből Zsigmondi Annára 1937, Mihályi Ernőre 752 esett. A két győztes babérágat és koszorut kapott s ezek mellé azt is rá lehetne irni a kitüntetések szalagjaira, hogy ez az eredmény a közönség osztatlan tetszésével találkozott. *Zsigmondi* Anna kellemes, lágy hangja, kitünő játéka és állandó jó kedve nélkül sikeres operett előadást képzelni sem lehet. *Mihályi* Ernőről pedig egész hasábot kellene irnunk, ha elő akarnák sorolni, mi mindennel szolgált ő reá igen régen és igen alaposan arra a cimre, hogy csakugyan ő a közönség kedvence. Mihályi a szintársulat zenei életének a lelke. Nemcsak mint tenorista ritkitja párját pompás hangjával, hanem általános zenei képzettsége is bámulatos. Minden hangszeren játszik, kitünő karmester, szóval egymaga kész zenekar. A mellett végzett jogász és végzett orvos növendék, 15 egyetemi félévről tanuskodó indexszel a zsebében. Ha nem volna olyan takarékos családapa és olyan egészséges, hogy sem ügyvéd, sem orvos hozzá ugyan be nem lép, bizony a foglalni menő ügyvédet s gyógyitására sietö orvost is majdnem le kollégázhatná . . . A milyen jókedvü, bohém kedélyü Mihályi doktor ur, meg is tenné. Ne tegye meg soha, ne legyen rá alkalma, szivből kivánjuk s legyen még soká a közönség kedvence.

A falu mai premierje. Ma este kerül bemutató előadásra Móricz Zsigmond uj egyfelvonásos-ciklusa, a Falu, amely a Nemzeti-szinház idei müsorának egyik erős slágere volt. A mai három darabjáról (Falu: Magyarosan, Mint a mezőnek virágai, Kend a pap?) igy külön nézve és elfeledkezve a Sári biró kedves és jól megcsinált vigjátékáról azt lehet elsősorban megállapitani, hogy Móricz Zsigmond kitünő anekdota-mondó. Előre látható, hogy a mai premier-este sikere frenetikus, tapsos, meleg hangulatu lesz.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz.
Üdit-gyógyit. Üdit-gyógyit.
Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, hugykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásunak bizonyult.
Orvosilag ajánlva. Főlerakat:
JANKY ANTAL utóda
cégnél Nagyvárad. 203

IRODALOM.

Az Élet legujabb száma szenzáció a keresztény szépirodalom világában. Nemcsak azért, mert uj köntösben, uj betükkel, uj papiroson jelent meg, hanem azért, mert mindezt a saját nyomdájában állitották ki. Gyönyörü, tiszta és nyilt tekintetü betüsorok mosolyognak az olvasóra. A lap ezen uj megjelenése behizelgően egyszerü és fölényesen izléses. Ezen ünnepi alkalomból a szerkesztőség minden tagja bemutatkozik benne egy-egy cikkel. A virágos kedvü vasárnapi levelet *Sárándy* István irja a szokott bravurral. Az uj nyomdáról maga a szerkesztő, *Izsóf* Alajos értekezik. Dr *Radványi* Kálmán Foerster zürichi tudós budapesti szereplését méltatja. A melegszivü *Kanizsay* Ferenc kacagtató humorával figurázza ki a pontatlan embereket, *Erdős* Renée pompás novellát, *Sik* Sándor mély érzésü verseket irnak e számban. A szokásos könyvek, képek, szinház, mozgó képek rovatok mellett két uj regény közlését kezdi egyszerre az Elet. Az eredetit a lap egyik hatalmas fantáziáju munkatársa *Orbán* Dezső irja, a másikat a legujabb angol irodalom egyik fiatal óriása *Chastertron* tollából való. Az Élet szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII. Damjanich-u. 50 sz. alatt van

EGYESÜLETEK.

Az orvos gyógyszerész egylet közgyülése. A Biharmegyei orvos- gyógyszerész- és természettudományi egylet folyó hó 15-én délután 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara dísztermében közgyülést tart. A közgyülés tárgyai: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. Pénztárnok jelentése. Könyvtárnok jelentése. Dr Grósz Menyhért inditványa a vándorgyülések ujra szervezése tárgyában. Tisztujitás.

A pénzintézeti tisztviselők szövetségének közgyü ése. A »Biharmegyei Pénzintézeti Tisztviselők Szövetsége« ma vasárnap délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi Csarnok olvasótermében tartja meg rendes évi közgyülését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. 1910 évi zárszámadások és az 1911. évi költségelőirányzat előterjesztése. 4. Választások. 5. Esetleges inditványok. 6. Szász János szakfelolvasása.

Igazságszolgáltatás.

Fe'mentett ujságiró. *Schulik* Kálmán hirlapiró az Aradon megjelenő »Függetlenség« cimü lapban dr *Csiky* Tivadar aradi főispáni titkárról azt irta, hogy elhanyagolja hivatalát s egész idejét az utcán és a kávéházakban tölti. Dr Csiky sértőnek találta magára nézve a cikk tartalmát s beperelte az ujságirót, nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás miatt. Az ügyet ma tárgyalta a nagyváradi királyi törvényszék, mint esküdtbiróság, dr *Csulyok* Béla kir. táblabiró elnöklésével. Az esküdtek nem találták bünösnek a vádlott ujságirót s igy a törvényszék felmentette őt a vád és következményei alól. Schulik védője dr *Papp* János ügyvédjelölt volt.

NYILTTÉR.

REISZ MIKSA
butorgyára
Nagyvárad,
Rákóczi-út 14.
szám alatt
(„APOLLÓ" mellett).

FOGAK.
Ép gyökerek bennhagyásával müvészikivitelben szájpadlás nélkül is készit **kitünő hirnevü**
Fogműtermében
Özv. Dr. Deákné
Nagyvárad, Kossuth-u. 2.
Fekete Sassal szemben

A Szt. József-intézet csatornázására
s az ezzel összefüggő munka elkészitésére
pályázatot hirdetünk.
Részletes terv és költségvetés — melyekért dijat nem fizetünk **1911. junius 3—29**-ig bezárólag az alulirottnál nyujtandó be. A munkát a szabadon választandó vállalkozónak szerződés mellett adjuk ki. Az előleges föltételekről és szükségletről felvilágositást ad
A Szent József-intézet igazgatósága.

Uj férfi szabó üzlet!
Van szerencsém az igen tisztelt eddigi megrendelőimnek és a közönség tudomására hozni, hogy tanulmányutamból hazatérve, üzletemet **Lévai palotába,** (Körözs-oldal) **áthelyeztem.** Tanulmányutamból kifolyólag a legkényesebb igényeket is pontosan ki fogom elégiteni. Tavaszi ujdonságaimat személyesen a legujabb divatkelmékből választottam ki, melyek már raktáron is vannak. Nagybecsü pártfogást kér
FISCHER,
uriszabó.
Lévay palota. Körös-oldal.
Telefon: 951. 219

Nyilatkozat.

Alulirott Vanderlich Konrád lugosi lakos ezennel készséggel igazolom, hogy a **Gaedicke A.** bankház velem szembeni eljárása teljesen kifogástalan volt. Az általam folyamatba tett sajnálatos lépések meggondolatlanságból történtek s izgalmamban oly állitásokat imputáltam a Gaedicke részvénytársaság nálam járt megbizottainak, melyeket ezek az urak, kik velem szemben a legnagyobb nyiltsággal jártak el, soha sem tettek meg.

Ezen elégtétellel tartozom a Gaedicke bankháznak, mely velem szemben a méltányosság legszélsőbb határáig ment el, valamint a megállapodás létesitésekor közbenjárt uraknak.

Az indokolatlan meghurcoltatásért ezennel a legünnepélyesebben bocsánatet kérek.

Budapest, 1911. évi április hó 30-án.

Vanderlich Konrád
Dr Zala Emil,
tanu.
Dr Deutsch Arthur
tanu.
Hitelesittetett *Dr Stamberger Ferencz* kir. közjegyző jelenlétében Budapesten.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

TÁVIRATOK.

A római zarándokok.

Róma, május 13.

(Saját tud.) A pápa körrendeletet intézett minden püspökhöz, hogy az idén ne vezessenek zarándoklatokat Rómába, mert ez az egyháznak gyász éve. A körlevélben kéri a pápa, hogy az elmaradó zarándoklatokat a jövő évben vezessék Rómába.

A halálbüntetés eltörlése.

Madrid, május 14.

Zulueta képviselő meginterpellálta a miniszterelnököt a képviselőházban, vajjon igaz-e, hogy a kormány el akarja törülni a halálbüntetést. Canalejas azt felelte, hogy a körmánynak csakugyan ez a terve.

KÖZGAZDASÁG.

A kamara értesitése. Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a cs. és kir. közöshadügyminiszterium, a közöshadseregbeli csapatok részére az 1912. évben szükséges nyári és téli pokrócok, ágytakarók és a lovasság részére szállitandó fehér pokrócok biztositására pályázatot birdet. *Pályázati határidő: 1911. junius hó 17.* A pályázat részletes feltételei a »*Budapesti Közlöny 1911. évi május hó 17-iki számában fog közzététetni.* Nagyvárad, 1911. május hó 11. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula, kir. keresk. tan. elnök. Dr Sarkad Lajos, titkár.

—

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

Kezdetben szilárdan indult, később azonban a kedvező időjárásra meglehetősen ellanyhult az irányzat.

Határidők záralata:

Májusi buza — — — —	12·34
Októberi buza — — — —	11·25
Októberi rozs — — — —	9.15
Októberi zab — — — —	7.45
Májusi tengeri — — — —	6.38
Juliusi tengeri — — — —	6·35
Augusztusi tengeri — — —	6·35
Augusztusi repce — — —	14·50

—

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény — —	815·25
Osztrák hitelrészvény — —	644.25
Jelzálogbank — — — —	476·—
Leszámitoló és pénzváltó —	564·—
Osztrák államvasut részvény —	753 50
Közuti vasut — — — —	734·—
Rimamurányi vasmü — —	682 —
Városi vasut — — — —	389·—
Beocsini cement — — —	—.—
Magyar bank és keresk. r. t. —	740 50
Salgótarjáni kőszén — —	655·—

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

		reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad	ind.	7 50	9 50*	2 10	4 50	8 10
V.-Velence	»	8 00	10 00	2 20	5 00	8 20
Rontó	»	8 16	10 16	2 36	5 16	8 44
Püspökfürdü	érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő	ind.	8 59	10 59*	3 19	5 59	9 29
Ronto	»	9 04	11 04	3 24	6 04	9 34
V.-Velence	»	9 17	11 19	3 37	6 17	9 47
Nagyvárad	érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDO.

		d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad	ind.	8 00	10 00*	2 20	5 00	8 31
V.-Velence	»	8 10	10 10	2 30	5 10	8 41
Rontó	»	8 16	10 26	2 46	5 26	8 56
Félix-fürdő	érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	9 03

FÉLIX-FÜRDO—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő	ind.	8 40	10 30*	3 00	5 40	9 10
Rontó	»	8 47	10 46	3 07	5 47	9 17
V.-Velence	»	9 00	10 59	3 20	6 00	9 00
Nagyvárad	érk.	9 10	11 09	3 30	6 10	9 40

* Csak bezárólag szeptembor 15-ig közlekedik.

A kereskedelmi és iparkamara székházában egy **4 szoba**, **előszoba**, **1 fürdő szoba**, **1 cseléd szoba**, **honyha** és egyéb mellékhelyiségekből álló lakás a f. évi november hó 1-től kiadó.

Közelebbi felvilágositás szerezhető a kamarai titkárnál.

Értesités.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy jó hirnévnek örvendő péküzletemet cukrászdai sütemények készitésével kibővitve, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindennemü tiszta teavajból készült vajas sütemények, továbbá torták, piskóták, Perfék, fagylaltok és mind e szakmába vágó cikkek nálam naponta frissen állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Megrendelések pontosan azonnal teljesittetnek és házhoz küldetnek. Tisztelettel:

Deutsch Benjámin,

Főüzlet: Szacsvay-utcza 41 szám.

Fióküzletek: Szent László-tér Rimanóczy-ház. Szent János-utcza 4. szám, Rákóczi- (Fő)-utca 22. Középessy-ház.

Telefon szám 39.

27

Üdvözlet Grázból!

Mielőtt szükségletét fedezi, kérje tőlem gazdag tartalmu mintagyüjteményemet, a legjobb styriai

férfi- és női loden-ról

vadász-, erdész-, turista-, rodel- és ski-sport és mindazok részére, akik a különféle időjárásoknak kitéve vannak, de különösen az én valódi styriai **női loden-ról** gyönyörü mintákkal, utazási- és séta-kosztümöknek, valamint összes divatszövetjeimről, férfi- és gyermek-ruhák, felöltők, ulster a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségben az általánosan elismert lelkiismeretes első és legnagyobb loden-kiviteli cégtől

VINZENZ OBLACK

cs. és kir. udvari posztó-szállitó

GRAZ, Murgasse 9 szám.

Mintakönyvek szabómesterek és szabónők részére kivánatra rendelkezésükre állanak

258

A világ **legjobb, legolcsóbb** és **legbiztosabb** KÚTSZIVATTYUJA az

„OMEGA" lánckút

mert rendkivül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágositást ingyen és bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD

Budapest, VI. Gyár-utca 5. 259

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és mülakatos munkákat, vizvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőmüveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó mühelye.

Müszaki gépészmérnöki iroda.

NIGRIN

(Fernolendt)

a legjobb cipőkrém

Mindenütt kapható!

bécsi vadászati kiállitáson ... ay éremmel kitüntetve

3—4 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

a „Szent László"-nyomdában

felvétetik.

CSEPPFOLYÓS GÁZ

(BLAUGAS) készen szállitott világitó gáz

Magánlakások, épületek, kávéházak, éttermek, gazdasági épületek, fürdők, községeknek kényelmes, veszélytelen világitása.

Azonos a vasuti kocsik izzóvilágitásával. Laboratoriumi czélokra kiválóan alkalmas.

Carbolineum gyártás és szállitás!
Földgázhoz a berendezés felhasználható.

Nincs veszély! Nincs üzem! Nincs kezelés!
Szakértő kiküldése költség felszámitás nélkül! Szakértő képviselőt keresek!

HEUFFEL SÁNDOR magánmérnök

Iroda: **Budapest, VII, Rottenbiller-u. 1.** Gázgyár: **Czinkota**

FELDMAN NÁNDOR és TSA

BANK-ÜZLETE 313

Budapest, VI., Andrássy-út 50.

Első Magyar Általános Biztositó Társ. kerületi főügynöksége.

Kölcsönök vidéki takarékpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papirokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy-jogu gyógyszertárak vételének financirozása; törlesztéses- és egyszerü jelzálog-kölcsönök, épitési-, tisztviselői-kölcsönök; értékpapirok, tőzsdei árfolyamon; állami-, városi-subvenciók eskomptálása; kölcsönök, haszonélvezettel és járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangu referenciák. Felvilágositás dijmentes. :-:

Magyar és német levelezés! Telefon 21—10. Magyar és német levelezés!

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXVIII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ez az osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 21.135 készpénz nyereményt tartalmaz, 620.000 K összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A huzás 1911. junius 22-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjáték osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyüjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, pósta-, távirda-hivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjáték osztálya).

Nagyvárad város

VILLAMOS MÜVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javitott **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75** százalék **megtakaritást** mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa *darabja 3.60 kor.* 100 gyertyásé *5 kor. 50 fill.*

Sima izzólámpa dője 72 fillér,

tehát 5 százalék karteli áron alul.

Mindennemü *izzólámpa különlegességek*, fényképész-lámpák ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épitett nagy

csillár-raktárunkat

megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1 erőtől 12 erőig minden nagyságban

villamos világitás

Elvállalunk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővitését, átalakitását, javitását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcak szállitását, becakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514. Főszerelő telefonja 55. sz.

81 **Egész éjjel ügyeletes szolgálat.**

Alapittatott 1890.

Uj találmány! Nadrágfüző!

Uj! Uj! Uj! Uj!

Valódi eredeti modellek és halcsontnélküli nyári füző kizárólagosan

ROSENZWEIG RÓZA

mellfüző szalonjában kapható az uj gyárhelyiségében, Szalárdi-utca 9. szám.

Pannonia és Emke között

Telefon 632.

Árjegyzék ingyen s bérmentve. Próbaküldemények bárhova.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi takarékpénztár részvénytársaság Nagyváradon.

Felhivás elővételi jog gyakorlására

A »Biharmegyei kereskedelmi ipar és terményhitelbank« és a »Központi takarékpénztár rt.« egyesülése alkalmából a Biharmegyei bank részvényeseinek az igazgatóság azt az előnyt biztositotta, hogy az Egyesült intézet ujonnan kibocsátandó 8000 drb részvényéből **1000 darabra az elővételi jog csak a Biharmegyei bank részvényeseinek tartatott fenn,** mig a fenmaradt 7000 drb. uj kibocsátásu részvényre az elővételi jog az Egyesült intézet összes részvényeseit illeti meg a külön felhivásban részletezett módozatok szerint.

A fenti 1000 drb. részvényre a Biharmegyei bank részvényesei az elővételi jogot **folyó hó végeig** gyakorolhatják olykép, hogy minden 3 darab Biharmegyei bank részvény után 1 drb uj kibocsátásu Egyesült intézetbeli részvényt vehetnek át K 470 árban, melyből K 70, — az elővételi jog gyakorlása alkalmából, a további K 400 ez év december 15-ig befizetendő.

Önként értetődik, hogy ezen külön kedvezmény nem érinti a Biharmegyei bank részvényeseit, ezen felül megillető azt a jogát, hogy a külön felhivásban részletezett módozatok szerint minden 3 darab Biharmegyei bank régi részvény után 2 drb. Egyesült intézetbeli uj kibocsátásu részvényt ugyancsak K 470 árban jegyezhessenek ugy, hogy **végeredményben minden 3 drb Biharmegyei bank részvény után 3 drb uj kibocsátásu Egyesült Biharmegyei Bank és Központi takarékpénztár részvényre gyakorolható az elővételi jog.**

Nagyvárad, 1911. május hó 5-én.

328 **Az igazgatóság.**

Állandó butorkiállitás!

Szabó Károly,
Kovács és Lux
Éhik Antal
Domján Lajos
Schwarcz, Spitzer és Neuman
Grünbaum Vilmos

Saját készitményü elsőrendü modern bútorok állandó raktára.
A nagyváradi egyesült asztalosok és **SZOLGA FERENCZ és SÁNDOR** kárpitosok üzletében.

RÁKÓCZI-UT 10. 269

A kész szőlővédelmi porok közt legrégibbek és ma is legáltalánosabban el vannak terjedve: a

dr Aschenbrandt porok

És pedig a
BORDÓI POR a levelek és vesszők peronospórája és a
RÉZKÉNPOR a fürtperonospóra és lisztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segélyével a mult évben sikerült sok ezer hold szőlő termését teljesen megmenteni.

A bordói por ára kgrm.-ként 50 kgrmos
zsákokban — — — — — 62 fill.
kisebb zsákokban — — — 66 „
A rézkénpor ára kgrm.-ként 50 kgrmos
zsákokban — — — — — 44 „
kisebb zsákokban — — — 48 „

Vezérképviselet a 268

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. Alkotmány-utca 31 sz.

A porok azonkivül kaphatók: Andrényi Károly fiainál Janki Antal utódjánál, ifj. Popper Józsefnél, Wursth Józsefnél *Nagyvárad* on; Pontelli Emilnél *Bihar-püspöki*-ben; Erdey Istvánnál *Belényes*-en; itj. Weiszberger Ignácznál *Berettyóújfalu*-n; Klein és Grünfeldnél *Élesd*-en.

Legrégibb és legmegbizhatóbb nyaralási vállalat!

Van szerencsénk a nagyérdemü közönség becses figyelmét felhivni e célra épült és fővárosi mintára berendezett

molykár elleni megóvó és biztositó vállalatunkra,

melyet a Heiman Lipót és Tsa cég eddigi nyaralási vállalatával tetemesen kibővitettünk.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrme árukat, függönyöket, szőnyegeket stb. Azokat saját műhelyünkben kijavitva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza.

Kivánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet tüz és betörés ellen biztositva van.

Becses pártfogást kérve, maradtunk

Kiváló tisztelettel

ZBORAY GYULA ÉS TÁRSA
szűcs üzlet. Fő-utca 7. szám.
Telep: Körözs-u. 32. Saját ház.

Ujdonság. Szekrényágy.

Szabadalom bejelentve.

Kis lakásokban nélkülözhetetlen. Különböző alakban és kivitelben készen kaphatók. Mint gyermekágy (nagyobbaknak is), iróasztal, festőállvány és ruhaszekrény 40 kor.-tól feljebb. Vételkényszer nélkül megtekinthető

HERCZEGH
müasztalosnál.
Szalárdi-utca 17. szám. 261

Mivel külföldön és Amerikában több éven át dolgoztam **butor és különleges** munkákat szakszerüen készitek. Rajz, költségvetés s szakvélemény dijtalanul.

Félstabilgépek, Gőzgépek, Gőzkazánok, Motorok, Sinek, Szivattyuk, Malomgépek, Modern transmissiók, Távirdahuzalok.

Minden méret és nagyságban kaphatók:

ABELES EMIL vas- és gép-osztályánál
Budapest, V. kerület, Váci-út 88. sz.

Gépek és kazánok KÖLCSÖNBE is adatnak.
Telefon 132—14. Sürgönycim: „Barsel“

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyujt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamat mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindennemü bankszerü beszedésekkel (incassó) olcsó dij mellett.

Előleget nyujt értékpapirokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósit házakra és földbirtokokra 161

Feldstrick Kálmán

kön vkötészete és dobozgyártása
Nagyvárad, Rákóczi-ut Moskovits-ház
A Széchenyi étteremmel szemben.

Készit mindennemü a szakmába vágó munkát a legegyszerübb és a legdiszesebb kivitelben.

Nagyvárad-város, Biharvármegye, Magy. kir. itélőtábla, a Nagyvárad es vidéki M. kir. Adóhivatalok, M. kir. honvédbadapródiskola és a megyei összes főszolgabirók és körjegyzők szerződéses szállitója. 231

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület)

MEGNYILT a PÜSPÖKFÜRDŐ!

Magyar-Pécskai Dankó Boldizsár Kálmán kitünő zenekara közremüködésével május hó 1-én a nagyközönség számára.

A fürdő hires gyógyvize a legkülönbözőbb betegségben bámulatos gyógyulást idéz elő Vonatközlekedés naponta ötször, a nagyváradi állomásról. A vendéglőben kitünő konyha és pince. — A szállodában teljes kényelem. Mérsékelt árak. — **A fürdőben ujonnan berendezett nagyszabásu uszoda.** — Fürdővonatok a mai naptól kezdve közlekednek. Minél számosabb látogatást kér

Kernáts János, fürdőbérlő.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy Szanisziló-utca 4. sz. alatt levő

női-szabó műhelyemet

1911 május 1-én a Rákóczi-ut 12. (régi Apolló épületbe) helyeztem át.

További szives pártfogást kérve vagyok, kiválo tisztelettel

Karkusz Sándor,

304 női-szabómester.

Védjegy: „Horgony"

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótleka

egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghüléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz", Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi takarékpénztár részvénytársaság Nagyvárad.

Felhivás elővételi jog gyakorlásra.

Folyó év május hó 4-én megtartott közgyülésen hozott határozattal a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank és a Központi takarékpénztár rt. »Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár rt.« cég alatt fuzionált; ugyanezen közgyülés 8000 drb 400 korona n. é. uj részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének 5.600,000 koronáról

Nyolc millió nyolcszázezer koronára leendő felemelését

határozta el.

Ezen 8000 drb uj részvényből 1000 drb a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank részvényesei részére 470 korona árban fix átengedtetett, mig a többi 7000 drb részvény átvételére az Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár r. t. részvényeseinek biztosittatott az elővételi jog, minden 2 drb Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár r. t. részvény után egy drb uj részvényre a közgyülés által megállapitott 470 korona árban.

Ezen közgyülési határozat folytán felhivjuk t. részvényeseinket, hogy az uj részvényekre **elővételi jogukat bezárólag folyó év május hó 31 ig gyakorolják.** Minthogy pedig a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank és a Központi takarékpénztár r. t. részvényeinek kicserélése csak később fog megtörténni, igy az elővételi jog gyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett a régi Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank, illetve a régi Központi takarékpénztár r. t. részvényei mutatandók be. Igy minden 3 drb bankrészvény után (4 Egyesültnek felelvén meg) 2 drb uj részvényre és 2 drb Központi takarékpénztár részvény után egy uj részvenyre van elővételi jog fentartva.

Az elővételi jog gyakorlása intézetünk Bémer-téri, avagy Nagyteleki-utcai pénztáránál teljesithető. Az elővételi jog folyó hó 31-én megszünik.

A befizetések 1911. december 15-ig tetszés szerinti részletekben teljesithetők, azonban az elővételi jog gyakorlásakor részvényenként 70 korona fizetendő.

Az uj részvények 1912. évtől kezdve részesülnek az üzleti haszonban, mig a folyó évre a befizetések után 5 százalék kamatot téritünk meg.

A közgyülés által meghatározott 470 korona vételárból 400 korona az alaptőkét illeti, mig a 70 koronából a költségek levonatnak és a maradvány a rendes tartalékalaphoz csatoltatik.

A 470 korona vételárban benfoglaltatik a kiállitási dij és bélyegilleték is.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapitandó időben az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az uj részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10. §-ának a késedelmes befizetésére vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1911. május hó 5-én.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Tkptr R.-t igazgatósága.

327

Bumbera István

papi- és polgári szabó

NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállitója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Minden háznál egészségi és tisztasági szempontból nélkülözhetetlen kellék a műjég!

Tisztelettel értesitjük a t. fogyasztó közönséget, hogy házhoz szállitunk naponta vizvezetéki vizből készült, kristály tiszta, hygienikus szempontból elsőrendü táblás **mű jeget, jutányos árak mellett.**

Egyszeri próba elegendő arra, hogy a t. fogyasztók meggyőződjenek jegünk feltétlen tisztaságáról, gondos kezeléséről és pontos kiszolgálásunkról. Előjegyzések napi egész és fél táblára elfogadtatnak. Kiváló tisztelettel

Nagyvárad város jéggyára,

Össi-tér, Telefon 651. sz.

329

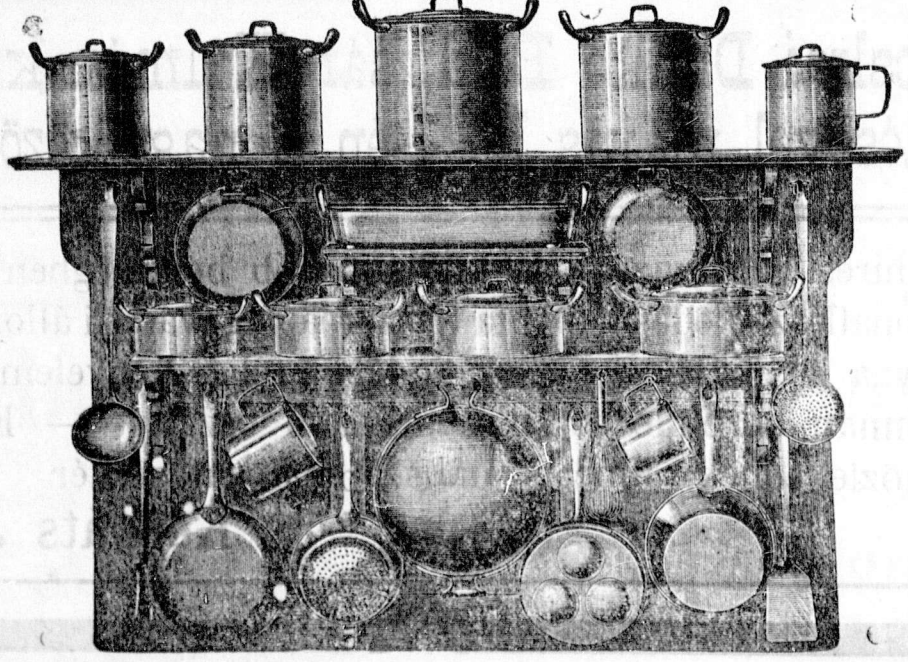
Minden háznál egészségi és tisztasági szempontból nélkülözhetetlen kellék a műjég!

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése

Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern konyhaberendezések zománcos és tiszta aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbutorok u. m.:

szekrényágy 3 matraccal

K 19·50.

Gyermekágyak

K 26-tól.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utcza 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készitését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Dajkovits E.

fényirodájában

Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása

:-: utólérhetetlen. :-:

Málnási borviz

10 liter szállitásnál, 1 liter 24 fillér házhoz szállitva.

Kitünő gyógy- és üditő viz. Gazdag a széntartalomban, elősegiti az emésztést, megszünteti a gyomorégést. Hülés és köszvény ellen nagyon ajánlható. FŐRAKTÁR:

Mózes Áron, Kolozsvári-utca 104. sz.

Kapható minden üzletben. Vidéki rendelések gyorsan eszközöltetnek. Egészségesnek borral, gyenge gyomrunak tisztán.

Telefon 1073. Telefon 1073.

AZ IGAZ,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI" vendéglőjében.

Kitünő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes müsoru —

mozgófénykép előadás.

— Belépti dij nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI" szálloda, vendéglő és kávéház bérlője.

Olajban tört és zománcz-festékek.

Az itteni piacon 22 év óta fennálló festéknagyke eskedésemet és vegyészeti gyáramat teljesen ujonnan berendezve és a legujabb villanyüzemü gépekkel felszerelve saját házamba **Zöldfa-u. 17. sz. a. helyeztem át,** hol állandóan nagy raktárt tartok az összes föld-festékekből, olajban tört és zománc-festékekből stb. Register cassámon minden vevő egy kelettel ellátott szelvényt kap, melyeket minden hó végéig összegyüjtve, az összeg 3 százalékáig árut kap jutalék gyanánt.

Emke padlólack és parkerttfénymáz!

Diana és Pedal cipőkrém a legjobb!

A nagyérdemü közönség eddigi bizalmáért hálás köszönetet mondva, kérem a további támogatást is, tisztelettel

BERKES BERTALAN

»EMKE« padlólack, parquet, fényező és vegytisztitó festék gyára 238

Nagyvárad, Zöldfa-utca, saját-ház.

Szövetkezetek 10 % engedményben részesülnek.

Minden rendelés azonnal házhoz szállitva.

Telefon 180 **Telefon 180**

A hölgyek tudják legjobban mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőre tiszta sima legyen. A nők tudják ezt és ezért nagy gondot forditanak az arcbőr ápolására, a szépség fenntartására és emelésére. A. 252

A FÖLDES-féle

MARGIT-CRÊME

az egyedüli szer, mely 5—6-szori használat után biztosan eltávolit kiütéseket, pattanásokat, miteszert, szeplőket, májfoltokat, ráncokat és az arcot fehériti, üditi és fiatalitja.

A Földes-féle Margit-Crême teljesen ártalmatlan, páratlan és csodás arc-szépitő

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor. és 2 kor.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész **ARADON.**

Kapható Nagyváradon: Bleyer József, Csanda Ernő, Farkas István, Grosz Sándor, Hering Sándor, Irgalmasok, Hegedüs S., Leszner Alfréd, Molnár Lajos, Nyiry György, Pohl Jenő, Nagy Kormany Zoltán, Szénásy Ferenc gyógyszertárakban. Ujvarosi drogériában, Vadász Albert drogériában, Berger Sándor illatszerkereskedésében. Nagyszalontán: Berkes Ármin, Szabó Emil, Félixfürdőben: Kovács Béla gyógyszertárakban.

Legbiztosabb és legmegbizhatóbb nyaraltatás!

A nagyérdemü közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy ugy helyben, mint nagyszalontai fióküzletembe szőrme-árúkat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyegeket stb. nyaraltatás végett csakis nálam és fióküzletemben méltóztassanak elhelyezni, hol kivánatra bármikor felmutatható legyen, a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavitva annak idején haza szállittatom. A raktárom és üzletem a károk ellen biztositva van, azért kérem a nagyérdemü közönség szives bizalmát. Tisztelettel

ZIMÁNYI ANDRÁS

német szücs

Szinház-utca, Adorján-palota.

Biztositott raktár:

Körözs utca 47. sz. (Saját-ház.)

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY" árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház. **Figyeljen az árakra.**

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomitó	38 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 » francia szájviz	25 »	1 tégely Margit crém	40 »	1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 » 50 »
1 » száj szagtalanitó	50 »	1 » Diana crém	65 »	1 valódi serte hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »	1 drb Dianna szappan	65 »	1 dublé bajuszkefe	20 »
3 » Thymol »	20 »	1 dob Lickner puder	38 »	1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 » Stomatin »	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	05 »
1 » tégely Odontin fogpaszta	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	35 »	1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisehb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő crém	96 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » Jera viollette brillantin	30 »	3 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesitő flanel	20 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	30 »
1 » folyékony brillantin	50 »	1 » » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumicső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	38 »	Egynegyed Ko Brunz watta	35 »
1 » » » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »	1 » Beloderma kézfinomitó			
		1 üvegtégely tejcrém	20 »		305

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemü betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! **Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.**

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

SPITZER BÉLA

női- és gyermekruha divatáruháza

Angol és franczia ruha szalon

Rákóczi-ut 3. **Telefon 1047.**

Tavaszi árjegyzék:

Igen csinos angol dublé felöltők	20	koronától
Elsőrendü lüszter felöltők	14	”
Dublé selyem utcai felöltők	100	”
Elegáns angol kosztümök	40	”
Divat vászon kosztümök	30	”
A legujabb dublé és nyersselyem kosztümök	130	”
Izléses utcai toilettek	50	”
Divatos fulard selyem toilettek	110	”
Jó mosó creton pongyolák	9	”
Francia delain pongyolák	20	”
Angol zefier bluzok	6	”
A legujabb markizett bluzok	20	”
Francia etamin bluzok	10	”
Himzett batiszt bluzok	5	”
Jó mosó gyermekruhácskák	2	”
Szintartó vászonruhácskák	3	”
Gyapju delain ruhácskák	8	”
Divatos etamin ruhácskák	10	”

Ruhakelmék, selymek, ernyők

és sapkák nagy választékban.

Olcsó árak! **Szolid kiszolgálás!**

A meg nem felelő árukat vissza veszem!

Eredeti svédgyártmányu

nyersolajmotorok és cséplőkészletek

Benzin és szivógázmotorok, lokomobilok.

Malomberendezések

Olcsó és biztos üzem. Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és mérnöki kiküldetés dijtalan. Használt, gyárilag kijavitott gőzcséplőkészletek.

Csereüzletek köttetnek!

A Budapesti Szivattyu- és Gépgyár R.-t.

mintaraktàra

Gőz- és kocsifecskendők, **kútszivattyuk.** Városi, gazdasági, tüzoltó- és **motoros szivattyuk.**

Famegmunkàló gépek

épitési és szállitó eszközök. Mindennemü

gazdasági gépek

szerszámok, gépolajok, kenőanyagok és **müszaki cikkek raktára.**

Nagyváradi Gèp- és Műszaki Vállalat:

Aczél Viktor

Nagyvárad, Szent László-tér 2.

Állandó gépkiállitás. ■ ■ ■ **Telefon, interurbán 10—74.**

Kérjen dijtalan árjegyzéket és ajánlatot.

Flegman

női-divat áruháza

az előkelő hölgyközönség bevásárlási forrása.

Alapittatott 1888. **Bémer-tér.**

128

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyvárad.